

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002170

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 05-06-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Севост'янова Кристина Анатоліївна

2. Krystyna Sevostianova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0003-6312-7623

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: правознавство

Дата захисту: 10-07-2025

Спеціальність за освітою: правознавство

Місце роботи здобувача: Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля

Код за ЄДРПОУ: 02070714

Місцезнаходження: вул. Іоанна Павла II, буд. 17, Київ, 01042, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 3

Повне найменування юридичної особи: Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля

Код за ЄДРПОУ: 02070714

Місцезнаходження: вул. Іоанна Павла II, буд. 17, Київ, 01042, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля

Код за ЄДРПОУ: 02070714

Місцезнаходження: вул. Іоанна Павла II, буд. 17, Київ, 01042, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.63.33, 10.63.35, 10.63.01, 10.63.

Тема дисертації:

1. Права працівників в сучасних умовах: правове регулювання та обмеження
2. Employee Rights in the Modern Environment: Legal Regulation and Restrictions

Реферат:

1. Дисертаційна робота присвячена комплексному аналізу теоретичних і практичних аспектів визначення, правового закріплення, розвитку та реалізації трудових прав працівників, а також правомірності їх обмежень у сучасних умовах. На основі дослідження міжнародного, національного законодавства та практики його застосування сформульовано нові наукові висновки та розроблено пропозиції щодо оптимізації трудового законодавства України та вдосконалення механізмів захисту трудових прав працівників. У роботі за результатами аналізу змісту та тлумачення категорій «працівник», «наймані працівники», «працівники «подібні» найманим», «незалежні підрядники», «робітники», «наймані службовці», «тимчасові працівники», «працевлаштовані особи», «працівники ІТ-сфери», «працівники нового типу», тощо аргументовано, що основна структура категорії «працівник» подібна в різних країнах, які хоча і належать до відмінних правових систем, однак закріпили важливі характеристики, що є універсальними, а саме, працівник – це фізична

особа, яка досягла встановленого законом віку; уклала трудовий договір або перебуває у трудових відносинах з роботодавцем на підставі трудового договору; отримує систематичну оплату праці. Досліджено позитивний європейський досвід застосування багатofакторних тестів для визначення трудово-правового статусу «працівника» та розмежування трудових і цивільно-правових договорів, що передбачає правову презумпцію існування трудового договору за наявності визначених законом індикаторів. Перспектива впровадження подібної методики відображена у проєкті ТКУ, що свідчить про адаптацію українського законодавства до європейських трудових стандартів. У роботі виокремлено три основні етапи розбудови та модернізації трудового законодавства незалежної України: I (1991-2001 р.р.) – становлення незалежної національної системи трудового права, де основним актом залишався КЗпП України (1971 р.) та активно вносилися зміни у зв'язку з переходом до ринкової економіки; II (2001-2014 р.р.) – активна розробка проєктів нового ТКУ, з метою осучаснення трудового законодавства відповідно до міжнародних стандартів та нових економічних реалій; III (з 2014-дотепер) – поточний етап, який відзначається кризовою адаптацією до умов воєнного стану, включаючи прийняття ЗУ «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» та розробку нового проєкту ТКУ (2024 р.), спрямованого на комплексну реформу трудового законодавства в умовах повоєнного відновлення та євроінтеграції. Кожен етап характеризувався специфічними змінами у закріпленні та обмеженні трудових прав працівників. У роботі чітко обґрунтовано, що трудові права працівників є динамічною системою законодавчо закріплених основоположних можливостей та гарантій, спрямованих на забезпечення справедливих і гідних умов праці працівників та захисту їх інтересів, де гідність працівника є ключовою цінністю. Розвиток цих основних прав визначається різноманітними факторами та засадами, що впливають на динаміку формування та еволюцію трудового законодавства, виступаючи каталізаторами змін і умовами, що можуть як сприяти розвитку, закріпленню та розширенню, так і обмежувати трудові права працівників. Авторка виокремила 4 основні групи відправних факторів і засад розвитку трудових прав працівників: 1) філософсько-історичні; 2) глобалізаційно-євроінтеграційні; 3) фактори розвитку інформаційних технологій і цифровізації; 4) фактори глобальних загроз та надзвичайних правових режимів. В роботі досліджено проблему правомірності обмежень трудових прав працівників та запропоновано авторське визначення поняття «обмеження трудових прав». Доведено, що обмеження не є безмежними та повинні відповідати конституційним принципам, мати легітимну мету, бути обґрунтованими, справедливими, пропорційними. Визначено фактори, що впливають на обмеження, включаючи недоліки законодавства та корпоративні політики. Результати цього дослідження можуть бути використані: - у науці – для подальшого вивчення ключових характеристик статусу працівника та його основних прав; - в освіті – при викладанні дисциплін «Трудове право та право соціального забезпечення», «Правове регулювання трудових та процесуальних трудових відносин», а також для підготовки навчальних матеріалів (програм, силабусів, підручників, посібників); - у правотворчості – при розробці змін до чинних нормативно-правових актів у трудовій сфері, а також підзаконних актів та нового Трудового кодексу України; - у правозастосуванні – у практичній діяльності державних та місцевих органів влади та в судовій практиці.

2. The dissertation is devoted to a comprehensive analysis of theoretical and practical aspects of defining, legally establishing, developing, and implementing employees' labor rights, as well as the legitimacy of their restrictions in modern conditions. Based on the study of international and national legislation and its practical application, new scientific conclusions have been formulated, and proposals have been developed to optimize Ukrainian labor legislation and enhance mechanisms for protecting employees' labor rights. The study, through an analysis of the content and interpretation of categories such as "employee", "hired employees", "employee-like workers", "independent contractors", "workers", "hired servants", "temporary employees", "employed persons", "IT sector employees", "new-type employees" and others, substantiates that the core structure of the "employee" category is similar across countries with different legal systems. These systems have enshrined universal characteristics, namely: an employee is a natural person who has reached the legally established age, has entered into a labor contract or is in labor relations with an employer based on a labor contract, and receives regular remuneration. The positive European experience of applying multifactor tests to determine the labor-legal status of an

"employee" and to distinguish between labor and civil-law contracts is examined, which presupposes a legal presumption of the existence of a labor contract when specific statutory indicators are present. The prospect of implementing a similar methodology is reflected in the draft Labor Code of Ukraine (LCU), indicating the adaptation of Ukrainian legislation to European labor standards. The study identifies three main stages in the development and modernization of labor legislation in independent Ukraine: I (1991-2001) – the establishment of an independent national labor law system, where the Labor Code of Ukraine (1971) remained the primary act, with active amendments made in response to the transition to a market economy; II (2001-2014) – active development of drafts for a new LCU aimed at modernizing labor legislation in line with international standards and new economic realities; III (2014-present) – the current stage, characterized by crisis adaptation to martial law conditions, including the adoption of the Law of Ukraine "On the Organization of Labor Relations under Martial Law" and the development of a new draft LCU (2024), aimed at comprehensive labor law reform in the context of post-war recovery and European integration. Each stage is marked by specific changes in the establishment and restriction of employees' labor rights. The study clearly substantiates that employees' labor rights constitute a dynamic system of legally enshrined fundamental opportunities and guarantees aimed at ensuring fair and decent working conditions and protecting employees' interests, with employee dignity being a core value. The development of these fundamental rights is influenced by various factors and principles that drive the dynamics of labor legislation formation and evolution, acting as catalysts for changes and conditions that may both promote the development, establishment, and expansion of labor rights and restrict them. The author identifies four main groups of factors and principles influencing the development of employees' labor rights: 1) philosophical-historical; 2) globalization and European integration; 3) development of information technologies and digitalization; 4) global threats and extraordinary legal regimes. To implement the Decent Work Concept and the provisions of ILO Convention No. 190 on the elimination of violence and harassment in the workplace, the study argues for the necessity of amending the current Labor Code of Ukraine, specifically: Supplementing Article 2-1 with the following provision: "Violence, harassment, or any form of discrimination in the workplace is prohibited. The employer is obliged to ensure conditions that prevent any manifestations of violence or harassment"; Supplementing Article 153 with the following provision: "The employer is obliged to develop a policy to combat violence and harassment, ensure its implementation, and conduct regular employee training on these issues." The author argues that the war in Ukraine has highlighted the need for retraining and reintegration of new social groups into the labor market, such as: 1) internally displaced persons and migrants; 2) military personnel, combatants, and war veterans, necessitating the development of special inclusive adaptation programs for ordinary working life. The study addresses the issue of the legitimacy of restrictions on employees' labor rights and proposes an authorial definition of the concept of "labor rights restrictions."

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1.Актуальні підходи щодо визначення поняття «працівник» у сучасному трудовому праві. Актуальні проблеми права: теорія і практика. Збірник наукових праць. Київ, вид-во СНУ ім. В. Даля. 2024. № 1 (47). С. 290-305.
- 2.Судовий захист трудових прав працівників як ефективний спосіб подолання обмежень прав та вирішення трудових спорів. Актуальні проблеми права: теорія і практика. Збірник наукових праць. Київ,

вид-во СНУ ім. В. Даля. 2024. № 2 (48). С. 212-224.

- 3. Правове регулювання часу відпочинку: сучасні тенденції та проблемні аспекти. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. С. 238-244.
- 4. Правове регулювання трудових прав працівників в сучасних умовах: кризь призму концепцій гідної праці та сталого розвитку. Актуальні проблеми права: теорія і практика. Збірник наукових праць. Київ, вид-во СНУ ім. В. Даля. 2025. № 1 (49). С. 241-260.
- 5. Правове регулювання трудових відносин: загальнотеоретичні підходи та сучасні реалії. Соціальне право. 2025. С. 145-154.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Котова Любов Вячеславна

2. LIUBOV KOTOVA

Кваліфікація: к. ю. н., професор, 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2437-3624

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля

Код за ЄДРПОУ: 02070714

Місцезнаходження: вул. Іоанна Павла II, буд. 17, Київ, 01042, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сіроха Дмитро Ігорович

2. Dmytro Sirokha

Кваліфікація: д. ю. н., доц., 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2805-2278

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Валецька Оксана Валеріївна

2. Oksana VALETSKA

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0007-1600-7791

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Код за ЄДРПОУ: 23623471

Місцезнаходження: вул. 68 Десантників, буд. 10, Миколаїв, Миколаївський р-н., 54003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Арсентьева Олена Сергіївна

2. OLENA ARSENTIEVA

Кваліфікація: к. ю. н., професор, 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-7959-8524

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля

Код за ЄДРПОУ: 02070714

Місцезнаходження: вул. Іоанна Павла II, буд. 17, Київ, 01042, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Татаренко Галина Вікторівна
2. HALYNA TATARENKO

Кваліфікація: к. ю. н., професор, 12.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6291-4455

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля

Код за ЄДРПОУ: 02070714

Місцезнаходження: вул. Іоанна Павла II, буд. 17, Київ, 01042, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Івчук Юлія Юріївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Івчук Юлія Юріївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Любимова-Зінченко Ольга Валентинівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна